

УДК 811.111'373.43:004.738.5

Біленко Т. Г.¹, Томаченко Д. І.²

¹ канд. філол. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. Е-511 НУ «Запорізька політехніка»

НЕОЛОГІЗМИ НА ПОЗНАЧЕННЯ ЯВИЩ COVID -19 В ІНТЕРНЕТ-ДИСКУРСІ

Мова як живий та динамічний організм завжди однією з перших реагує на різкі зміни в соціумі. Будь-які протести, кризові ситуації, суспільні негаразди різного характеру одразу знаходять рефлексію в мові, зокрема через неологічні утворення. Ситуація з коронавірусом щодня набирає нових обертів, займаючи головні позиції в Інтернет-просторі. Науковці, лікарі, дослідники та ще багато людей на нашій планеті продовжують боротьбу з вірусом. Інтернет як соціокультурне явище породив не лише потужне динамічне віртуальне комунікативне середовище, але й став об'єктом численних наукових розвідок в рамках нового лінгвістичного напрямку – Інтернет-лінгвістики. У сучасних лінгвістичних студіях існують ґрунтовні дослідження присвячені окремим жанрам Інтернет-дискурсу: форумам (Н. Г. Лукашенко), комп'ютерним конференціям (О. М. Галичкіна), Інтернет-новинам (Н. В. Коломієць), блогам (Т. М. Гермашова, К. В. Лазуткіна). У період всесвітньої пандемії COVID-19 різного роду неологізми на позначення цього явища стали невід'ємною частиною Інтернет мовлення. Метою роботи є виявлення структурно-семантичних особливостей неологізмів на позначення понять, пов'язаних з ковідом.

Нові умови життя, які стали наслідком пандемії COVID-19, відбилися як на соціальному, культурному, економічному рівнях, так і на кожному індивідуумі. Залученість усіх членів суспільства до актуальних подій стала причиною збільшення кількості авторів лексичних інновацій з різних соціальних груп. Результатом колективного стресу стає неймовірна індивідуально-авторська словотворчість, джерелом якої є не лише і не стільки ЗМІ, а здебільшого середовище Інтернету, а саме блоги та соціальні мережі, звідки лексика згодом потрапляє в широкі джерела. Сукупність нової

лексики, створеної в епоху поширення коронавірусної інфекції COVID-19, називають *корономовою*, *корономовленням*, *коронасловником*, *коронолексикою*, а самі мовні нововведення – *коронословом*, *короналексикою*, *коронатерміном* тощо. Одними з найбільш продуктивних елементів у 2020 році стали *корона-*, *короно-*, *ковід-*, *ковідо-*. Разом з тим ці системи – надлишкові й наповнюються еквівалентними одиницями: *ковідіот/коронаїдіот*, *ковіддисидент/коронадисидент/коронодисидент*, *ковідифоб/коронафоб*, *ковідоскептик/коронаскептик*, а тенденції, які відбуваються з однією частиною, властиві іншим. Для найменування коронавірусної інфекції COVID-19 використовуються полісемантичні позначення «*коронавірус*», «*ковід*», «*covid-19*», «*ковід-19*».

Елемент *корона-* демонструє неймовірну продуктивність в утворенні складних слів, але пов'язується це не зі словом *корона*, яке має розмовний характер вживання, а з нейтральною твірною лексемою *коронавірусний* з'являється в сполученнях *коронавірусний рік*, *корона-вірусний квітень*, *коронавірусний концерт*, *різдвяні коронавірусні канікули*. Також це значення притаманне афіксіду *корона-*: *короначелендж*, *коронарік*, *короналіто*; який виконує функцію кореневої морфеми. Наявна вибірка складних слів із початком *корона-* підтверджує неймовірно високу продуктивність цього елемента, його залученість до всіх сфер людської діяльності у взаємодії зі зміненням внаслідок пандемії коронавірусної інфекції COVID-19 світом. У результаті появи епідемії формується численна група найменувань коронавірусної інфекції COVID-19 із загальним значенням «коронавірусна інфекція COVID-19», у якій присутні компоненти, пов'язані з семантикою зараження: *коронаінфекція*, *короназараза*, лексичні одиниці, які утворюють образні ряди, зокрема, неперсоніфікованої ворожої сили: *короназло*, *короназагроза*, абсолютного зла: *корона-диявол*, різних фантастичних, казкових істот величезних розмірів і/або незвичайної будови: *коронаящур*, *короначудовище*, *коронаштейн* (від *корона* і *Франкenstein*), *коронамонстр*, *короназавр* (від *корона* і *динозавр*). Коронавірусна інфекція COVID-19 осмислюється як активний ворог, з яким людство перебуває у відносинах війни. Із вибірки з компонентом *корона-* до лексики мілітаристичної тематики належать: *корона-атака*, *корона-удар*, *коронаборотьба*, *корона-війна*, *коронафронт*, *гаряча коронаточка*, *корона-жертви*, *коронаперемога*, *коронахроніка*.

Отже, результатом колективного стресу стає неймовірна індивідуально-авторська словотворчість, здебільшого в середовищі Інтернету. Одне з центральних понять пандемії «коронавірус» виробляє в різних мовах дериват-омонім слова загальноновживаної мови «корона», стійкі вирази з яким переосмислюються в новому контексті. Граматичний статус елемента *корона-* в складі складних слів здається неоднозначним. З одного боку,

компонент *корона-* повністю відповідає критеріям афіксоїда завдяки регулярності й продуктивності, відсутності вживань як самостійного слова, виконання функції кореневої морфеми, вираження словотвірного, а не граматичного значення, функціонування тільки в складі іменників і прикметників. З іншого боку, складні слова з першою частиною *корона-* представлені іменниками, в яких компонент *корона* позначає непроцесуальну ознаку й виконує атрибутивну функцію.